

MANUAL

Publika rapporter SveDem

Introduktion

Denna manual förklarar hur man använder SveDems publika rapport. Den publika rapporten ger information om antalet grund- och uppföljningsregistreringar och anslutna enheters följsamhet till kvalitetsindikatorer (baserade på nationella riktlinjer och vårdförlopp).

Kvalitetsindikatorerna kan följas på länsnivå i figurerna för primärvård och specialistvård samt på länsnivå och kommunnivå för särskilt boende och hemtjänst med omsorgsinsatser. I excelfilerna som finns under figurerna finns uppgifter även på enhetsnivå.

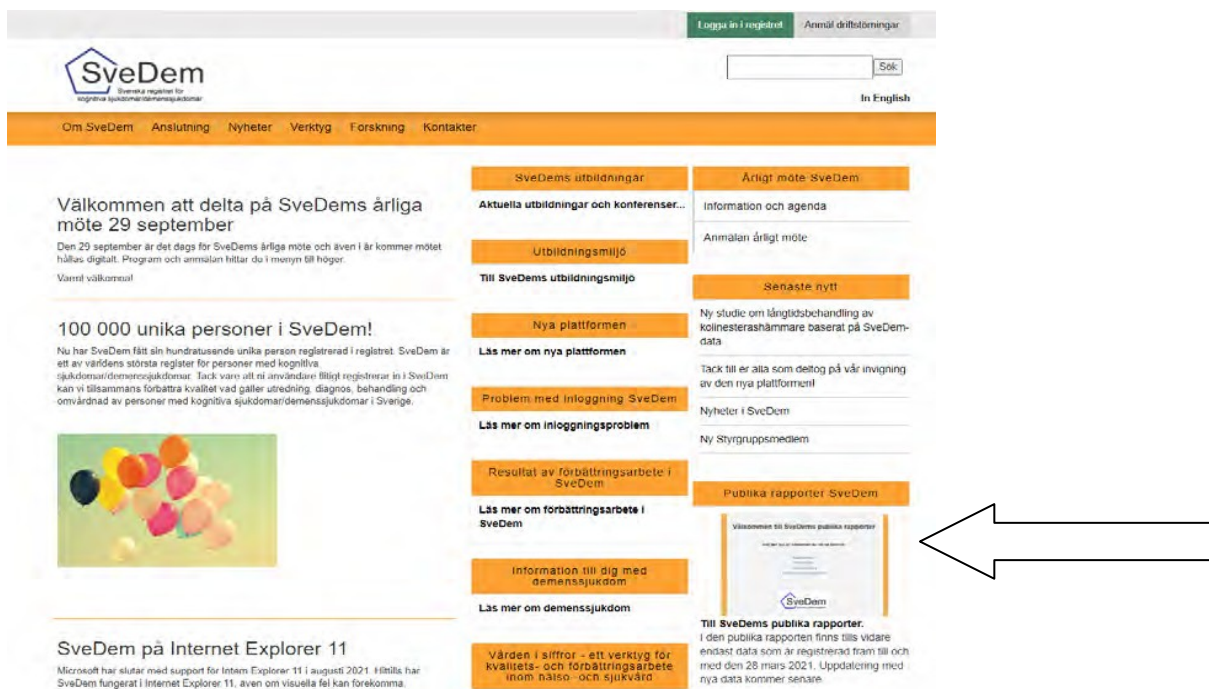
I publika rapporter visas resultat för de län och kommuner där anslutna enheter har registrerat.

Innehåll

Öppna publika portalen	2
Publika rapporter för specialistvård och primärvård	3
Excelfiler i publika rapporter för specialistvård och primärvård	5
Kvalitetsindikatorer i publika rapporten för specialistvård och primärvård	6
Publika rapporter för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser	10
Excelfiler i publika rapporter för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser	12
Kvalitetsindikatorer för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser	12

Öppna publika portalen

Klicka på figuren för publika rapporter på hemsidan för att komma vidare till de publika rapporterna

Figur. 1 Pilen visar vart den Publika portalen finns

Välj vilken publik rapport du vill se genom att klicka på rubriken överst på sidan eller på den blåa texten mitt på sidan för att komma till rapporterna, figur 2.

För publika rapporter för specialistvård och primärvård se sid. 2

För publika rapporter för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser se sid. 10.

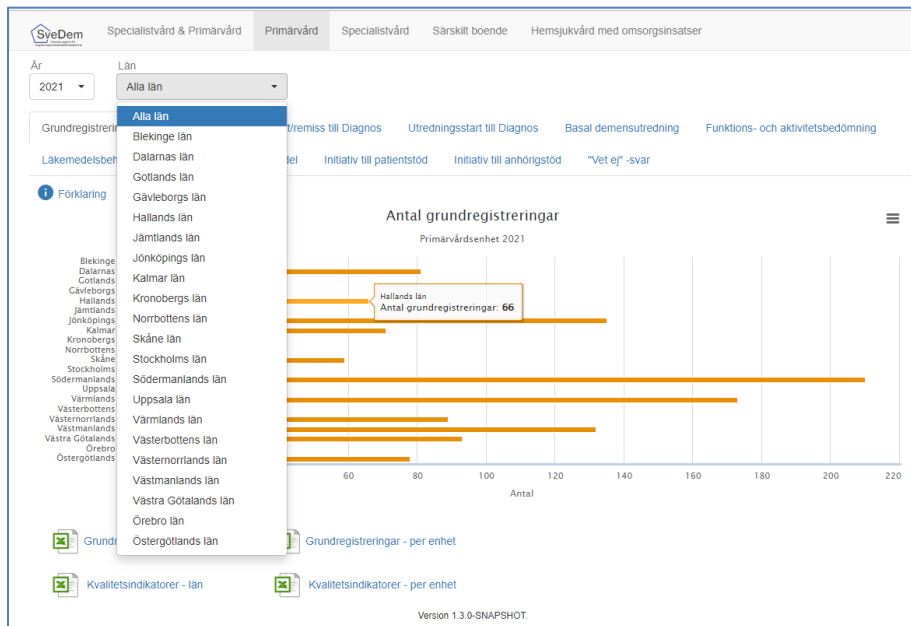

Figur 2. Startside. Välj enhetstyp

Publika rapporter för specialistvård och primärvård

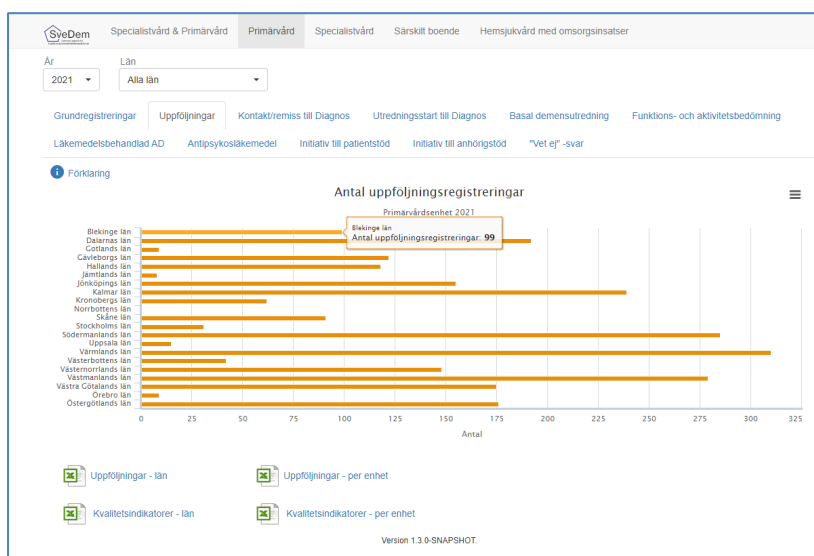
Förvalt visar rapporten resultat för innevarande år och alla län. Man kan välja att se resultat från ett specifikt län genom att välja i rullgardinsmenyn eller klicka på stapeln för önskat län i figuren.

Det går också att välja resultat för "Alla år" från 2007 när SveDem startade eller ett specifikt år. I rubrikerna med blå text väljer man vilken kvalitetsindikator man önskar studera närmare. Läger man muspekaren på stapeln för ett specifikt län får man även upp en informationsruta med resultat för just den kvalitetsindikatorn i det länet, figur 3.

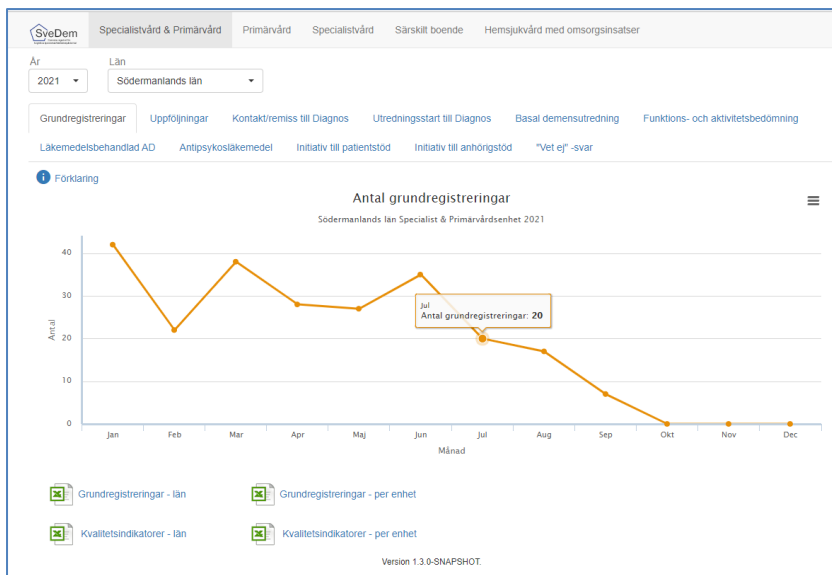
Figur 3. Välj län, år och kvalitetsindikator

Väljer man att studera antalet grund- eller uppföljningsregistreringar återfinns totalantalet för riket under rubriktexten i figuren. Totalantalet per län kan även fås genom att muspekaren läggs över stapeln för det aktuella länet, figur 4

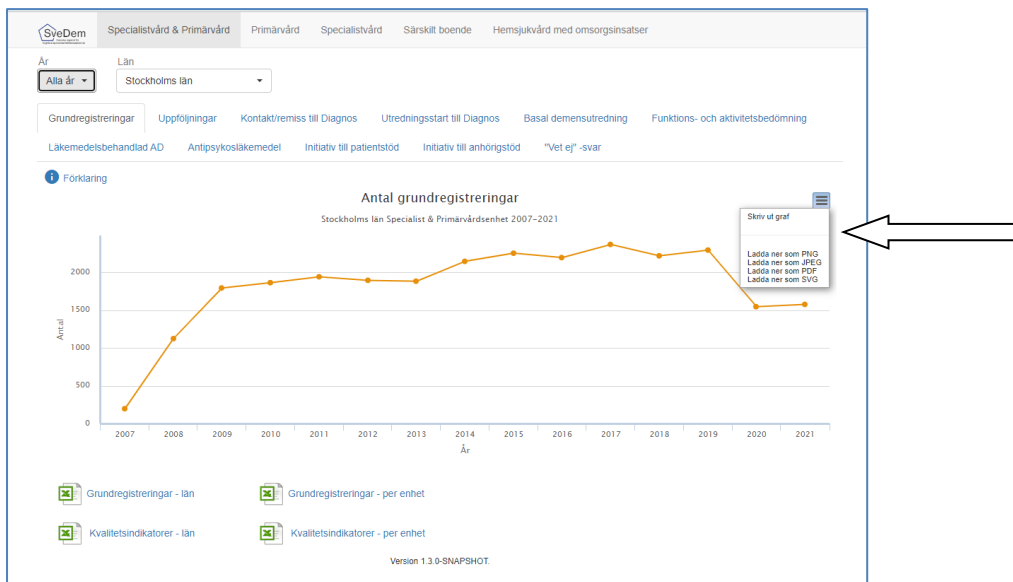
Figur 4. Antalet registreringar återfinns i rubriktexten

När man klickat vidare till ett specifikt län visas en graf över resultatet för den valda tidsperioden. Har man valt att se resultatet för ett visst år finns en punkt för varje månad och lägger man muspekaren på punkten får man fram värdet för den månaden, figur 5. Väljer man istället att visa resultatet för alla år finns en punkt för varje år som då visar värdet för det året.

Figur 5. Kurva över vald tidsperiod för ett specifikt län

Alla figurer kan skrivas ut i olika utskriftsformat genom att klicka på ikonen uppe till höger i figuren, figur 6.

Figur 6. Utskriftsformat och excelfiler under figuren

Excelfiler i publika rapporter för specialistvård och primärvård

Under figurerna finns data i Excelfiler uppdelade per län och enhet för grundregistreringar, uppföljningsregistreringar och kvalitetsindikatorer, figur 6. För att komma åt excelfilerna klickar man på den fil man önskar titta närmare på. Excelfilerna baseras på den filtrering av år och län man har valt.

För specialistvård och primärvård finns följande excelfiler:

- Grundregistreringar – län
- Grundregistreringar – per registrerande enhet
- Uppföljning – län
- Uppföljning – per registrerande enhet
- Kvalitetsindikatorer – län
- Kvalitetsindikatorer – per registrerande enhet

Excelfilerna kan filtreras på kommun och län genom att klicka på pilen i rubriknamnet. Den funktionen kan vara användbar om man till exempel önskar jämföra kommuner eller endast önskar resultat för vissa kommuner i ett län, se figur 7.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Enhet	Kommun	Län	Enhetstyp	Antal grundregistreringar	Antal uppföljningar	Kontakt/remiss till diagnos, medlandagar	Utredningsstart till diagnos, medlandagar	Basal demensutredning	Funktions- och aktivitetsbedömning
1									
2	Brunnsgårdens Vårdcentral, Karlshamn	Blekinge län	Primärvård						
3	Läkarhuset Karlshamn	Blekinge län	Primärvård						
4	Vårdcentralen Samariten, Karlshamn	Blekinge län	Primärvård						
5	Hälsarhuset för alla, Karlskrona	Blekinge län	Primärvård	3	14	128	63 <10	<10	<
6	Jämjö Vårdcentral, Jämjö	Blekinge län	Primärvård	4	25	74	60 <10	<10	<
7	Lyckeby Vårdcentral, Karlskrona	Blekinge län	Primärvård	9	24	54	37 <10	<10	<
8	Nåttraby Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård	1	10	239	222 <10	<10	<
9	Rödeby Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård	2	8	220,5	220,5 <10	<10	<
10	Trossö Vårdcentral, Karlskrona	Blekinge län	Primärvård	1	12	0	0 <10	<10	<
11	Wamo Vårdcentral, Karlskrona	Blekinge län	Primärvård		7				
12	Olofstoms Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård						
13	Bräkne-Hoby Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård						
14	Kallinge Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård						
15	Ronneby Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård						
16	Sölvesborgs Vårdcentral	Blekinge län	Primärvård	5	15	95	0 <10	<10	<
17	Vårdcentral Avestahalsan	Dalarnas län	Primärvård	3	3	49,5	25 <10	<10	<
18	Vårdcentral Koppardalen, Avesta	Dalarnas län	Primärvård	1	1	146	104 <10	<10	<
19	Vårdcentralen Avesta	Dalarnas län	Primärvård	3	15	0	0 <10	<10	<
20	Jakobsgårdarnas Vårdcentral, Borlänge	Dalarnas län	Primärvård						
21	Vårdcentral Domnarvet	Dalarnas län	Primärvård	28	33	51	28	28	1
22	Vårdcentralen Kvarnsveden, Borlänge	Dalarnas län	Primärvård						
23	Vårdcentralen Läkarhuset Unicare, Borlänge	Dalarnas län	Primärvård						
24	Falu Vårdcentral, Falun	Dalarnas län	Primärvård	11	11	51	38	10	1
25	Norslund/Svärdö Vårdcentral, Falun	Dalarnas län	Primärvård						
26	Tiskens Vårdcentral, Falun	Dalarnas län	Primärvård			443	323 <10	<10	<
27	Vårdcentral Britsarvet, Falun	Dalarnas län	Primärvård	2					

Figur 7. Filtrering av excelfiler

Kvalitetsindikatorerna presenteras på länsnivå och enhetsnivå. Resultatet presenteras inte när antalet registreringar är < 10. Antalet grund- och uppföljningsregistreringar visas alltid oavsett antal registreringar, figur 8.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Enhet	Kommun	Län	Enhetsstyp	Antal grundregistreringar	Antal uppföljningar	Kontakt/remiss till diagnos, mediandagar	Utredningsstart till diagnos, mediandagar	Basal demensutredning	Funktions- och aktivitetsbedömning	Antal med Alzheimerdiagnos	Läkemedelsbehandling AD vid diagnos
2	Ger Rehab Avesta lasarett	Avesta	Dalarnas län	Specialistvård	19	33	133,5	38,5	17	12	7
3	Vårdcentral Avestahälsan	Avesta	Dalarnas län	Primärvård	3	3	49,5	25	<10	<10	<10
4	Vårdcentral Koppardalen, Avesta	Avesta	Dalarnas län	Primärvård	1	1	146	104	<10	<10	<10
5	Vårdcentral Avesta	Avesta	Dalarnas län	Primärvård	3	15	0	0	<10	<10	<10
6	Geriatrisk och rehabilitering öppenvård, Borlänge	Borlänge	Dalarnas län	Specialistvård	10		44	0	9	5	4
7	Jakobsgårdarnas Vårdcentral, Borlänge	Borlänge	Dalarnas län	Primärvård							
8	Vårdcentral Domnarvet	Borlänge	Dalarnas län	Primärvård	28	33	51	28	28	1	4
9	Vårdcentralen Kvarnsveden, Borlänge	Borlänge	Dalarnas län	Primärvård							
10	Vårdcentralen Läkarhuset Unicare, Borlänge	Borlänge	Dalarnas län	Primärvård							
11	Falu Vårdcentral, Falun	Falun	Dalarnas län	Primärvård	11	11	51	38	10	1	11
12	GerRehab Falun	Falun	Dalarnas län	Specialistvård	6	37	118,5	83	<10	<10	<10
13	Norslund/Svärdsjö Vårdcentral, Falun	Falun	Dalarnas län	Primärvård							
14	Tiskens Vårdcentral, Falun	Falun	Dalarnas län	Primärvård	2		443	323	<10	<10	<10
15	Vårdcentral Britsarvet, Falun	Falun	Dalarnas län	Primärvård							
16	Vårdcentral Grycksbo	Falun	Dalarnas län	Primärvård							
17	Gagnefs Vårdcentral	Gagnef	Dalarnas län	Primärvård	3	9	0	123	<10	<10	<10
18	Vårdcentral Hedemora	Hedemora	Dalarnas län	Primärvård	2	22	27,5	10,5	<10	<10	<10
19	Vårdcentral Leksand	Leksand	Dalarnas län	Primärvård							
20	Vårdcentralen Ludvika/Grängesberg	Ludvika	Dalarnas län	Primärvård	2	23	29	0	<10	<10	<10
21	Vårdcentralen Sunnansjö	Ludvika	Dalarnas län	Primärvård							
22	Öppen Rehab Ludvika lasarett	Ludvika	Dalarnas län	Specialistvård	4		104	57,5	<10	<10	<10
23	Vårdcentral Malung	Malung-Sälén	Dalarnas län	Primärvård	6	30	58	23	<10	<10	<10
24	Vårdcentral Sälén-Lima, Sälén	Malung-Sälén	Dalarnas län	Primärvård	2	12	0	50	<10	<10	<10
25	Medicin Ger Rehab Mora	Mora	Dalarnas län	Specialistvård	18	20	59	6,5	17	0	4
26	Vårdcentral Mora	Mora	Dalarnas län	Primärvård	9	9	226	79	<10	<10	<10
27	Vårdcentral Orsa	Orsa	Dalarnas län	Primärvård	1	6	0	0	<10	<10	<10
28	Vårdcentralen Rättvik	Rättvik	Dalarnas län	Primärvård	10	7	125	42,5	10	0	2
29	Vårdcentralen Smedjebacken/Soderbärke	Smedjebacken	Dalarnas län	Primärvård	8	10	58	55	<10	<10	<10
30	Vårdcentralen Säter	Säter	Dalarnas län	Primärvård							
31	Vårdcentral Vansbro	Vansbro	Dalarnas län	Primärvård		6					
32	Vårdcentral Särna	Älvdalen	Dalarnas län	Primärvård							
33	Vårdcentral Älvdalen, Älvdalen	Älvdalen	Dalarnas län	Primärvård		10					

Figur 8. Kvalitetsindikatorer per registrerande enhet

Kvalitetsindikatorer i publika rapporten för specialistvård och primärvård

Grundregistrering

En grundregistrering i SveDem är resultatet av en demensutredning som utmynnat i en demensdiagnos. Demensutredningar görs framförallt inom primärvården och på specialistklinikernas minnesmottagningar. Enheterna utreder många fler patienter personer än de som får en demensdiagnos, men det är bara de som erhåller en demensdiagnos eller diagnos Lindrig kognitiv störning som registreras i SveDem. I publika portalen visas endast resultatet för demensdiagnoser (inte diagnosen Lindrig kognitiv störning)

Antalet grundregistreringar i SveDem presenteras per diagnosdatum dvs registreringen presenteras under den månad patienter personen fått sin diagnos. I SveDem är det möjligt att efterregistrera. Det innebär att antalet grundregistreringar per månad kan öka i efterhand.

Observera att antalet grundregistreringar inte är jämförbara mellan olika enheter. Det finns många olika faktorer som kan påverka antalet t ex. befolkningsstruktur, tillgång till specialistklinik, regionala vårdprogram osv.

Uppföljningar

Enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom bör en person med demenssjukdom följas upp av hälso- och sjukvården minst en gång per år. I SveDem kan man registrera in uppföljningar när man vill, men vi strävar efter minst en uppföljning per år. Om flera olika enheter följer en person går det bra att registrera uppföljningar från flera olika enheter.

Antalet uppföljningar i SveDem presenteras per uppföljningsdatum dvs registreringen presenteras under den månad uppföljningen är gjord. I SveDem är det möjligt att efterregistrera. Det innebär att antalet uppföljningar per månad kan öka i efterhand.

Observera att antalet uppföljningar inte är jämförbara mellan olika enheter. Det finns många olika faktorer som kan påverka antalet, t ex befolkningsstruktur, regionala vårdprogram och på vårdcentralerna antal listade patienter.

Kontakt/remiss till diagnos

Vårdförloppets processmått ≥ 60 dagar

SveDems målvärde från remiss/kontaktdatum till utredningsstart är 30 dagar(median). Målvärdet från utredningsstart till diagnos är också 30 dagar(median). Målet ska ses som eftersträvansvärt. Vid beräkning av mediantider kan spridningen vara stor, så det kan finnas ett intresse av att se hur lång tid personen får vänta på sin diagnos från det tillfälle som kontakten tas med vårdenheten.

Tid från utredningsstart till diagnos (dagar i median)

Vårdförloppets processmått ≥ 30 dagar

De flesta enheter som utför minnesutredningar kognitiv utredning/demensutredning involverar flera yrkeskategorier. För patienten personen som genomgår en kognitiv utredning/demensutredning innebär det ofta flera besök i sjukvården och det finns många orsaker till att utredningen kan dra ut på tiden.

Tiden när personen upplever att inget sker bör vara kortast möjlig. En del personer kommer dessutom att remitteras från primärvården för en utvidgad utredning på specialistklinik vilket också förlänger den sammanlagda utredningstiden för personen. Utredningen startar när den första arbetsinsatsen i en utredning görs oberoende av yrkeskategori. Utredningen avslutas när patienten personen meddelas om diagnos.

Målvärdet 30 dagar är satt ur patientens perspektiv och utifrån att allt skall fungera på bästa tänkbara sätt. Målet ska ses som eftersträvansvärt.

Andel person med demenssjukdom som genomgått basal utredning

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målnivå och vårdförloppet processmått $\geq 90\%$

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer rekommenderas att en basal demensutredning ska innehålla

- strukturerad anamnes
- intervjuer med anhöriga
- bedömning av fysiskt och psykiskt tillstånd
- kognitiva test (MMSE-SR och/eller MoCA och/eller RUDAS-S tillsammans med klocktest)
- strukturerad bedömning av funktions- och aktivitetsförmåga
- strukturell hjärnabbildning med datortomografi
- blodprover tagna i samband med demensutredning för att utesluta andra tillstånd som kan orsaka kognitiv svikt

I SveDem förutsätter vi att en strukturerad anamnes, intervju med anhöriga och en bedömning av fysiskt och psykiskt tillstånd görs vid en demensutredning.

För att uppfylla kriteriet basal utredning i SveDem ska utredningen innehålla:

- MMSE-SR och/eller MoCA och/eller RUDAS-S
- klocktest
- strukturell hjärnabbildning med datortomografi (CT och/eller MR)

- blodprover tagna i samband med demensutredning för att utesluta andra tillstånd som kan orsaka kognitiv svikt

Strukturerad funktions- och aktivitetsbedömning som del av demensutredning

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målnivå och vårdförloppet processmått $\geq 90\%$

Ny variabel från april 2021.

Vid en strukturerad bedömning av funktions- och aktivitetsförmågan tar man hänsyn till tidigare funktionsnivå och aktuell samsjuklighet. I många fall är det lämpligt att bedömningen utförs av en arbetsterapeut.

Bedömningen är en del i diagnostiken för att kunna värdera graden av demenssjukdom och planera stödinsatser, och den kan ge relevant information i relation till de kognitiva testresultaten. Ofta görs dels en intervju med både personen med demenssjukdom och den sjukes anhöriga, dels en observation av den sjuke under relevanta uppgifter och aktiviteter, såsom att tillaga en enkel måltid, hantera vardagsteknik (telefon, tv och datorer) och klara klädsel och hygien.

Andel person med Alzheimers sjukdom som behandlas med demensläkemedel

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målnivå och vårdförloppets processmått $\geq 75\%$ primärvården ≥ 80 specialistvården

Enligt de nationella riktlinjerna bör personer med Alzheimers sjukdom erbjudas symtomlindrande läkemedelsbehandling för de kognitiva symptomen. För att kunna få tillgång till behandlingen behöver en demensutredning göras och demensdiagnosen differentieras så man kan se om det finns indikation för behandling eller ej. Målvärdet kan aldrig vara 100%, eftersom det alltid finns personer som ej tolererar läkemedlen.

Andel personer med antipsykosläkemedel

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\leq 5\%$ i primär- och specialistvård

Nio av tio personer med demenssjukdom uppvisar någon gång under sjukdomsförloppet någon form av beteendemässiga eller psykiska symtom vid demenssjukdom. Detta orsakar ett stort lidande för personen med demenssjukdom och är ofta svåra att bemöta för anhöriga och vårdpersonal. Behandlingen är inriktad på att i varje enskilt fall åtgärda orsakerna eller de utlösande faktorerna till symtomen. Det kan vara behov som inte är tillgodosedda, kommunikationsproblem eller svårigheter att tolka eller orientera sig i den omgivande miljön eller brist på meningsfulla aktiviteter, smärta eller annan sjuklighet. En annan vanlig bakomliggande orsak är för hög läkemedelsdos eller en kombination av olämpliga läkemedel. Om en person med demenssjukdom uppvisar svåra beteendemässiga eller psykiska symtom och andra åtgärder inte visat sig ha effekt kan det bli aktuellt med läkemedelsbehandling. I de nationella riktlinjerna rekommenderas att hälso- och sjukvården i undantagsfall kan pröva behandling med antipsykosläkemedel. Detta bör dock endast ske när omvårdnadsinsatser och anpassning av den fysiska miljön har visat sig vara otillräckliga. Läkemedelsbehandlingen bör pågå under så kort tid som möjligt.

Initiativ till patientstöd

Processmått utifrån vårdförlopp $\geq 95\%$

Ny variabel från april 2021.

I personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Kognitiv svikt vid misstänkt demenssjukdom poängteras betydelsen av att personen och dennes anhöriga eller närstående vet var de kan vända sig vid ökade besvär, såväl fysiska, kognitiva som sociala. Där anges även att patientkontraktet ska innehålla information om fortsatt vård, planerad uppföljning och aktuella kontaktuppgifter.

Informationen ska vara anpassad utifrån personens förutsättningar, erfarenheter och önskemål om fortsatta åtgärder och möjliga behandlingar. Information och delaktighet av anhöriga eller närstående är viktig. Stöd kan vara stödsamtal, stödgrupp eller utbildning.

Initiativ till anhörigstöd

Socialstyrelsens kvalitetsindikator och vårdförloppet $\geq 95\%$

När en person insjuknar i demenssjukdom påverkas de anhöriga och andra närstående. Därför är det viktigt att de får möjlighet att delta i informations och utbildningsprogram där de får strukturerad information om bland annat demenssjukdomens symtom, orsaker samt förväntade utveckling. Det är angeläget att verksamheter som utreder och diagnostiserar personer med demenssjukdom uppmärksammar anhörigas behov och tidigt tar initiativ till anhörigstöd. Stödet kan ges av den verksamhet som har ställt diagnosen, men i många fall hänvisas anhöriga och andra närstående till det anhörigstöd som tillhandahålls av kommunerna. Stödet till anhöriga kan t ex vara stödsamtal, utbildning eller skriftlig information om var de kan vända sig för att få stöd.

Andel 'Vet ej'-svar

Målvärde i SveDem 0%.

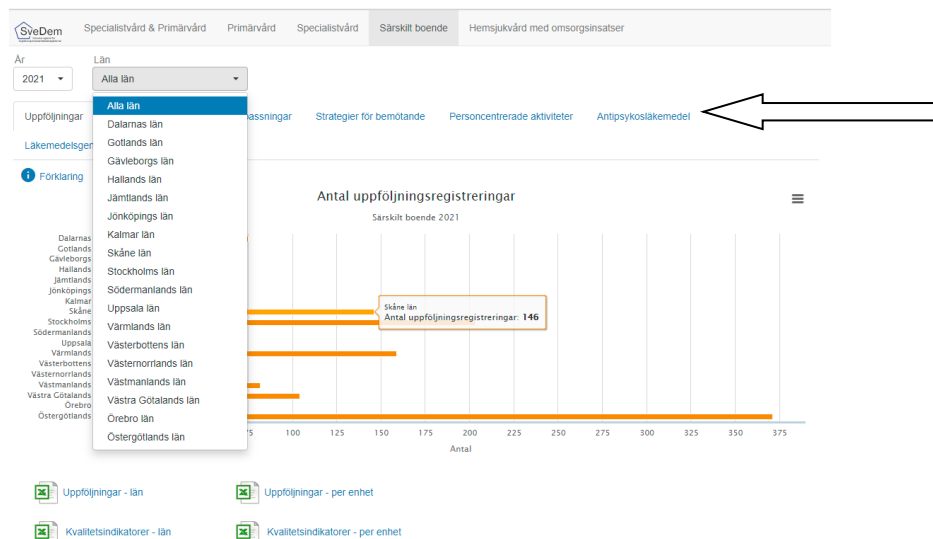
I SveDem besvaras de flesta frågor med "Ja", "Nej" eller "Vet ej". Att svara "Vet ej" innebär att man inte har beaktat variabeln i utredningen eller uppföljningen. Andel "Vet ej" svar blir därmed ett mått på hur komplett en utredning eller uppföljning är och visar på var förbättringsområden finns.

Publika rapporter för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser

Förvalt visar rapporten resultat för innevarande år och alla län. Man kan välja att se resultat från ett specifikt län genom att välja i rullgardinsmenyn eller klicka på stapeln för önskat län i figuren.

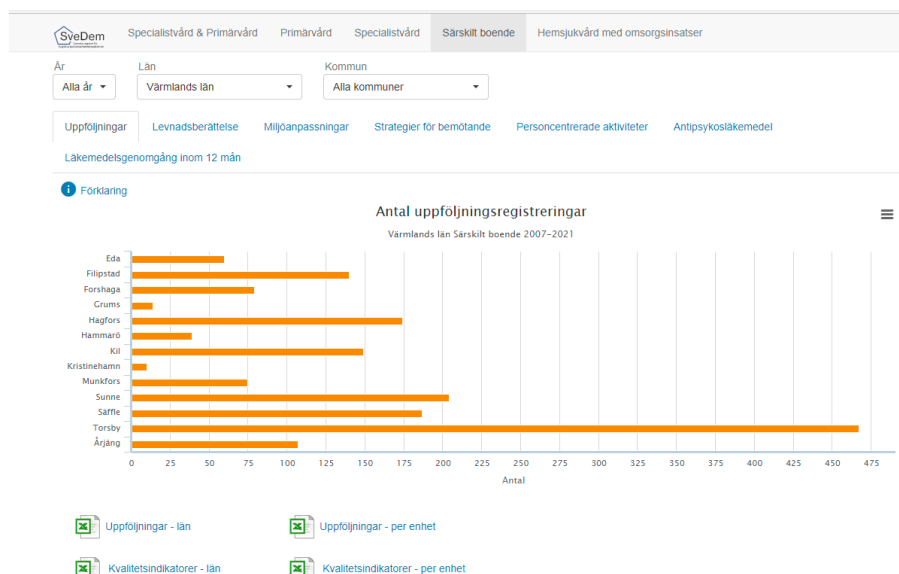
Det går också att välja att visa resultatet för ett specifikt år eller för "Alla år", för särskilt boende visas då resultat från 2012 och för hemsjukvård med omsorgsinsatser visas resultat från 2019. Väljer man att studera antalet uppföljningsregistreringar återfinns totalantalet för riket under rubriktexten i figuren. Totalantalet per län kan även fås genom att muspekaren läggs över stapeln för det aktuella länet, se figur 9.

I rubrikerna med blå text väljer man vilken kvalitetsindikator man önskar studera närmare. Läger man muspekaren på stapeln för ett specifikt län får man upp en informationsruta med resultat för just den kvalitetsindikatorn i det länet, se pil i figur 9.

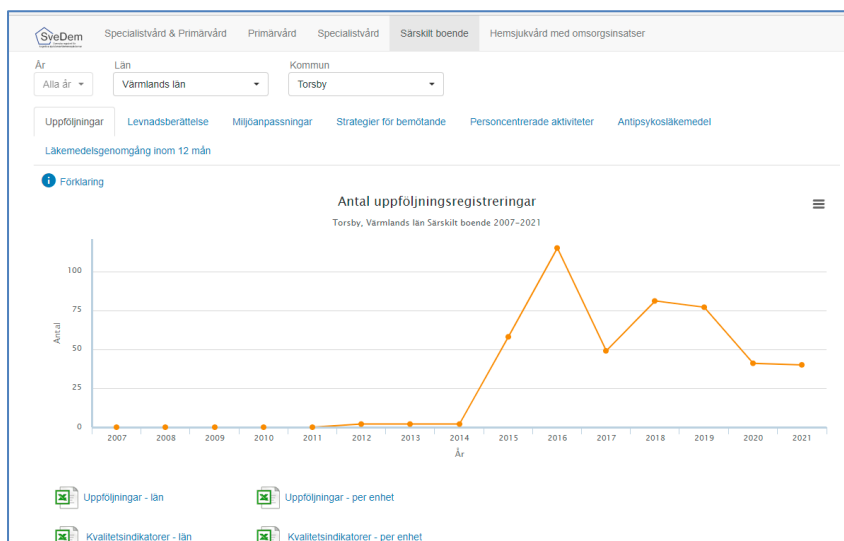
Figur 9. Välj län, år och kvalitetsindikator

Det går också att välja att visa resultatet per kommun för ett specifikt län genom att välja i rullgardinsmenyn eller klicka på stapeln för önskad kommun i figuren.

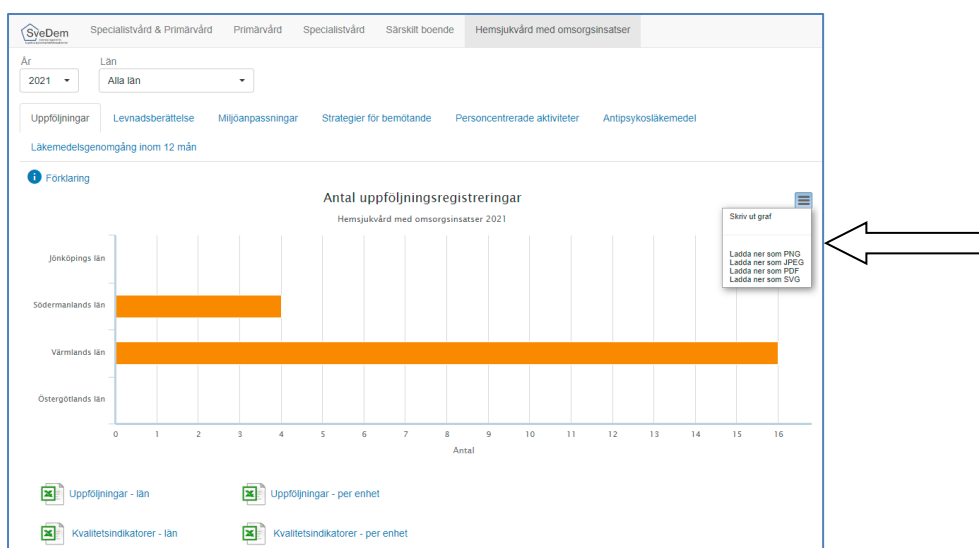
Figur 10. Kommuner för ett specifikt län

När man klickat vidare till en specifik kommun får man upp en graf med resultat från 2012 för särskilt boende och från 2019 för hemsjukvård med omsorgsinsatser, se figur 11.

Figur 11. Kurva över data för en specifik kommun

Alla figurer kan skrivas ut i olika utskriftsformat genom att klicka på ikonerna uppe till höger i figuren, figur 12.

Figur 12. Utskriftsformat och excelfiler under figuren

Excelfiler i publika rapporter för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser

Under figurerna finns data som excelfiler, se figur 13, uppdelade på uppföljningar och kvalitetsindikatorer. Resultat för kvalitetsindikatorer presenteras inte när antalet i underlaget är < 10. Excelfilerna baseras på den filtrering av år och län man har valt.

För särskilt boende finns följande excelfiler:

- Uppföljning – län
- Uppföljning – per särskilt boende
- Kvalitetsindikatorer – län
- Kvalitetsindikatorer – per särskilt boende

För hemsjukvård med omsorgsinsatser finns följande excelfiler:

- Uppföljning – län
- Uppföljning – per kommun
- Kvalitetsindikatorer – län
- Kvalitetsindikatorer – per kommun

Excelfilerna kan filtreras på kommun och län genom att klicka på pilen i rubriknamnet. Den funktionen kan vara användbar om man till exempel önskar jämföra kommuner eller endast önskar resultat för vissa kommuner i ett län, se figur 14.

A	B	C	D	E	F	G
Särskilt boende	Kommun	Län	Enhetstyp	Totalt per år		
2	Björkbacken	Dalarnas län	Särskilt boende	9		
3	Edshultsgården	Dalarnas län	Särskilt boende	40		
4	Solhem	Dalarnas län	Särskilt boende	12		
5	Tibble	Dalarnas län	Särskilt boende	15		
6	Fältgatan 75, Region Gotland	Gotlands län	Särskilt boende			
7	Hattstugan, Stånga, Gotland	Gotlands län	Särskilt boende			
8	Illansgården, Region Gotland	Gotlands län	Särskilt boende	24		
9	Norlandia Katthammarsvik, Got	Gotlands län	Särskilt boende			
10	Karlslund	Gävleborgs län	Särskilt boende			
11	Ångslunda	Gävleborgs län	Särskilt boende			
12	Helenedal	Gävleborgs län	Särskilt boende	1		
13	Källbacka	Gävleborgs län	Särskilt boende	1		
14	Solgården i Färila	Gävleborgs län	Särskilt boende	4		
15	Tallnoret	Gävleborgs län	Särskilt boende	15		
16	Enrisets vård- och omsorgsboende	Gävleborgs län	Särskilt boende	3		
17	Forsgårdens vård- och omsorgsboende	Gävleborgs län	Särskilt boende	10		
18	Åsgårdens vård- och omsorgsboende	Gävleborgs län	Särskilt boende	3		
19	Berguven äldreboende	Hallands län	Särskilt boende			
20	Fjällsol äldreboende	Jämtlands län	Särskilt boende	2		
21	Förgätmigej demensboende	Jämtlands län	Särskilt boende			
22	Bäckgårdens demenscenter, Gr	Jönköpings län	Särskilt boende	15		
23	Hamngårdens vårdbostäder, Gr	Jönköpings län	Särskilt boende	3		
24	Rosendals vårdbostäder, Gnosjö	Jönköpings län	Särskilt boende	9		
25	Bondbergets äldreboende	Jönköpings län	Särskilt boende			
26	Kavlagårdens äldreboende, Hu	Jönköpings län	Särskilt boende			
27	Lindgården, Jönköping	Jönköpings län	Särskilt boende	1		

Figur 13. Filtrering av excelfiler

Kvalitetsindikatorer för särskilt boende och hemsjukvård med omsorgsinsatser

Antal uppföljningsregistreringar

Enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom bör en person med demenssjukdom följas upp minst en gång per år. Antalet uppföljningar i SveDem presenteras per uppföljningsdatum dvs registreringen presenteras under den månad uppföljningen är gjord. I SveDem är det möjligt att efterregistrera. Det innebär att antalet uppföljningar per månad kan öka i efterhand. Observera att antalet uppföljningar inte är jämförbara mellan olika enheter. Det finns många olika faktorer som kan påverka antalet såsom hur många personer som bor på enheten.

Andel levnadsberättelse

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\geq 98 \%$

En levnadsberättelse är ett skriftligt dokument som ligger till grund för den personcentrerade vården och omsorgen. Informationen i levnadsberättelsen ger en god bild av vem personen är och har varit. Detta ger vård- och omsorgspersonalen en möjlighet att inta personens perspektiv, det vill säga få en förståelse för hur personen med demenssjukdom kan tänkas uppfatta världen och den specifika situationen, vilket kan vara till hjälp i bemötandet. Personens upplevelse av världen och olika situationer kan förändras över tid. Det gör att dokumentet kan behöva kompletteras löpande, allteftersom livet framskrider.

Andel miljöanpassningar

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\geq 98 \%$

Många personer med demenssjukdom tillbringar en stor del av sin tillvaro inom äldreboendet eller den egna lägenheten och inom miljön är därför central för de som bor där. En väl genomtänkt miljö som är tydlig samt lätt att tolka och förstå kan underlätta för personer med kognitiva svårigheter och har betydelse för deras välbefinnande. Utöver generella miljöanpassningar har personer med demenssjukdom behov av individuella anpassningar. Det kan till exempel handla om att lägenheten är personligt möblerad för att bidra till igenkänning och välbefinnande och att belysningen och dukningen vid måltider är anpassad till den enskildes behov.

Andel strategier för bemötande

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\geq 98 \%$

Genomförandeplanen kan i sig ses som ett bemötandedokument. Strategierna skall beskriva hur personen bör bemötas för att kunna fungera optimalt trots sina sviktande förmågor. T ex vid omvårdnadssituationer hos Greta där två personal behövs, skall endast en person ge instruktioner till henne. Greta kan med instruktion själv utföra tandborstning och kamning.

Andel tillgång till personcentrerade aktiviteter

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\geq 98\%$

Personen ska ges möjlighet att delta i individuellt anpassade aktiviteter som t ex utevistelse, hushållssysslor, fysisk aktivitet, hobby, musik, dans, massage eller annat som stimulerar personen och ger utrymme för egen tid.

Andel med antipsykosläkemedel

Socialstyrelsens kvalitetsindikator med målvärde $\leq 10 \%$ i särskilt boende, $\leq 5 \%$ i ordinärt boende

Nio av tio personer med demenssjukdom uppvisar någon gång under sjukdomsförloppet någon form av beteendemässiga eller psykiska symtom vid demenssjukdom. Detta orsakar ett stort lidande för personen med demenssjukdom och är ofta svåra att bemöta för anhöriga och vårdpersonal. Behandlingen är inriktad på att i varje enskilt fall åtgärda orsakerna eller de utlösande faktorerna till symtomen. Det kan vara behov som inte är tillgodosedda, kommunikationsproblem eller svårigheter att tolka eller orientera sig i den omgivande miljön, eller brist på meningsfulla aktiviteter, smärta eller annan sjuklighet. En annan vanlig bakomliggande orsak är för hög läkemedelsdos eller en kombination av olämpliga läkemedel. Om en person med demenssjukdom uppvisar svåra beteendemässiga eller psykiska symtom och andra åtgärder inte visat sig ha effekt kan det bli aktuellt med läkemedelsbehandling. I de nationella riktlinjerna rekommenderas att hälso- och sjukvården i undantagsfall kan pröva behandling med antipsykosläkemedel. Detta bör dock endast ske när omvårdnadsinsatser och anpassning av den fysiska miljön har visat sig vara otillräckliga. Läkemedelsbehandlingen bör pågå under så kort tid som möjligt.

Andel med Läkemedelsgenomgång

Vid en fördjupad läkemedelsgenomgång ska för varje ordinerat läkemedel:

- Kontrolleras att det finns en indikation för läkemedlet.
- Behandlingseffekt värderas.
- Bedömas hur doseringen av läkemedlet förhåller sig till personens fysiologiska funktioner.
- Utvärderas om läkemedlets biverkningar, risken för biverkningar eller risken för interaktioner är större än nyttan av läkemedlet.
- Nyttan av läkemedlet i förhållande till personens övriga läkemedel och behandlingar värderas (gäller samtliga läkemedel, även läkemedel vid behov).

Täljare: antal personer som fått en läkemedelsgenomgång under de senaste 12 månaderna

Nämnare: antal personer som har läkemedel